TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2007 m. birželio 21 d. *

Byloje C-453/05

dėl *Finanzgericht des Landes Brandenburg* (Vokietija) 2005 m. lapkričio 23 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2005 m. gruodžio 20 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Volker Ludwig

prieš

Finanzamt Luckenwalde,

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas P. Jann, teisėjai A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič ir E. Levits (pranešėjas),

* Proceso kalba: vokiečių.

generalinis advokatas P. Mengozzi,
posėdžio sekretorius B. Fülöp, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2007 m. kovo 8 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— V. Ludwig, atstovaujamo *Rechtsanwalt* K. Landry,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos C. Schulze-Bahr,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Apessos ir Z. Chatzipavlou,

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos G. de Bergues ir J.-C. Gracia,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos D. Triantafyllou ir W. Mölls,

atsižvelgdamas į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos 77/388/EEB dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas (OL L 145, p. 1, toliau – Šeštoji direktyva) 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio išaiškinimo, konkrečiai kalbant, dėl jame esančios sąvokos „derybos dėl paskolos".

2 Šis prašymas pateiktas byloje tarp finansų patarėjo V. Ludwig (toliau – ieškovas pagrindinėje byloje) ir *Finanzamt Luckenwalde* dėl pastarosios atsisakymo neapmokestinti apyvartos mokesčiu pirmąjį 2005 m. ketvirtį ieškovo pagrindinėje byloje gautų komisinių, kurių neto suma sudarė 267 eurų.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

3 Pagal Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 dalį pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM) apmokestinamas prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, kai šalies teritorijoje už atlygį prekes tiekia ar paslaugas teikia apmokestinamasis asmuo.

4 13 straipsnis „Atleidimas nuo mokesčio šalies teritorijos ribose“ numato:

„<...>

B. Kiti atleidimo nuo mokesčio atvejai

Nepažeisdamos kitų Bendrijos nuostatų, valstybės narės atleidžia nuo mokesčio toliau nurodytą veiklą taikydamos sąlygas, kurias jos turi nustatyti siekdamos užtikrinti, kad atleidimas nuo mokesčio būtų teisingas ir sąžiningas ir kad būtų užkirstas kelias galimam mokesčių vengimui, išsisukinėjimui ar piktnaudžiavimui:

<...>

d) šiuos sandorius:

1. paskolų suteikimą įskaitant derybas dėl paskolos, taip pat suteiktos paskolos priežiūrą, kai ją vykdo paskolą suteikęs asmuo;

<...>“

Nacionalinės teisės aktai

5 Apyvartos mokesčio įstatymo (*Umsatzsteuergesetz* BGBl. 1979 I, p. 1953) redakcijos, taikytinos pagrindinėje byloje, svarbios nuostatos yra tokios:

„1 straipsnis – Apmokestinami sandoriai

1. Apyvartos mokesčiu apmokestinami šie sandoriai:

1) prekių tiekimas ir paslaugų teikimas, šalies teritorijoje už atlygį atliekamas verslininko, vykdančio savo veiklą.

<...>

4 straipsnis – Prekių tiekimo ir paslaugų teikimo atleidimas nuo mokesčio

Nuo mokesčio atleidžiami šie sandoriai, kuriems taikomas 1 straipsnio 1 dalies 1 punktas:

<...>

8. a) paskolų suteikimas ir derybos dėl paskolos <...>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

6 Ieškovas pagrindinėje byloje vykdė nepriklausomo finansų patarėjo veiklą bendrovei *Deutsche Vermögensberatung AG* (toliau – DVAG) komercinio atstovavimo sutarties pagrindu.

7 Tarpininkaujant jos perįgaliotajam asmeniui, veikiančiam kaip finansų patarėjas, DVAG sudaro sąlygas privatiems asmenims įsigyti įvairių finansinių produktų, pavyzdžiui, paskolų, dėl kurių bendrų sąlygų ji prieš tai yra susitarusi su paskolas teikiančiomis finansų įstaigomis.

8 Dėl to finansų patarėjas suranda potencialius klientus DVAG vardu, kviesdamas juos į pokalbį, siekiant sudaryti jų turto aprašą ir nustatyti galimus investavimo poreikius.

9 Po DVAG suteikta kompiuterine įranga atliktos tokio asmens finansinės situacijos analizės patarėjas siūlo finansinius produktus, galinčius atitikti kliento poreikius.

10 Jei asmuo sutinka imti paskolą, patarėjas parengia įpareigojantį sutarties pasiūlymą, kurį, pasirašius klientui, nusiunčia DVAG, kad patikrintų, ar jis atitinka reikalavimus. Pastaroji sutarties pasiūlymą nusiunčia finansų įstaigai paskolos davėjai, kuri gali su juo sutikti, atmesti ar pakeisti jo sąlygas.

11 Sudarius sutartį DVAG gauna iš finansų įstaigos paskolos davėjos komisinius. DVAG savo ruožtu sumoka finansų patarėjui, kaip perįgaliotajam asmeniui, atlygindama už jo dalyvavimą sudarant sutartį, komisinius, kurių suma priklauso nuo komercinio atstovavimo sutarties sąlygų. Klientas nemoka komisinių nei DVAG, nei patarėjui.

12 Patarėjas yra įsipareigojęs palaikyti santykius su klientais ir po kiekvienos paskolos sutarties sudarymo.

13 Pagal tokį mechanizmą ieškovas pagrindinėje byloje, kaip perįgaliotasis asmuo, iš DVAG gavo 267 eurų neto komisinių sumą už tarpininkavimą 2005 m. pirmajame ketvirtyje sudarant paskolos sutartį. Ieškovas pagrindinėje byloje, tvirtindamas, kad jo atliktas sandoris, už kurį buvo sumokėti minėti komisiniai, yra atleidžiamas nuo PVM pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį, *Finanzgericht des Landes Brandenburg* ginčija Vokietijos mokesčių administratoriaus minėto 16 % dydžio mokesčio taikymą.

14 *Finanzgericht des Landes Brandenburg* nusprendė sustabdyti bylos dėl šio ieškinio nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar derybų paslauga Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme laikoma tai, kad apmokestinamasis asmuo – prireikus atstovaujamas perįgaliotojo asmens – tarpininkauja savo surastiems klientams gaunant paskolas iš įvairių paskolos davėjų, su kuriais jis prieš tai yra išsiderėjęs bendras savo klientams taikomas sąlygas ir iš kurių už derybas parduodant

produktą gauna komisinius, net jeigu jis kartu analizuoja turtinę kliento padėtį bei jo asmeninius ir finansinius poreikius, ar ši paslauga yra nesavarankiška papildoma paslauga pagrindinės finansinės paslaugos, kurios neapima Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktis, atžvilgiu?

2. Ar derybų dėl paskolos atleidimas nuo apyvartos mokesčio, numatytas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje, reikalauja, kad:

a) tarp derybininko ir paskolos gavėjo ir (arba) paskolos davėjo egzistuotų tiesioginiai sutartiniai santykiai;

b) ir kad derybininkas turėtų kontaktą ne tik su paskolos gavėju, bet ir su paskolos davėju, ir su pastaruoju pats suderėtų dėl konkrečių sutarties sąlygų;

ar atleidimas nuo apyvartos mokesčio apima ir komisinių mokėjimus, apmokestinamojo asmens gaunamus iš pagrindinio atstovo, kurio atžvilgiu jis veikia kaip perįgaliotasis asmuo ir kurio vardu prisistato jo klientams, už tai, kad šie klientai sudaro paskolos sutartis su pagrindinio atstovo nurodytais paskolos davėjais, perįgaliotajam asmeniui neturint kontakto su paskolos davėju?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

15 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kuri ieškovo pagrindinėje byloje veikla, t. y. derybos dėl paskolos ar finansinės konsultacijos, yra esminė kvalifikuojant jo paslaugų teikimą Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje numatyto atleidimo nuo mokesčio atžvilgiu.

16 Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo sprendimo yra aišku, kad ieškovo pagrindinėje byloje veikla apima, pirma, klientų konsultavimą dėl jų finansinės situacijos ir, antra, užtikrinimą, kad jie prireikus sudarytų paskolos sutartį. Už šią veiklą ieškovas pagrindinėje byloje kaip atlygį gauna dalį finansų įstaigos paskolos davėjos DVAG sumokėtų komisinių su sąlyga, kad finansų patarėjas, kaip DVAG perįgaliotasis asmuo, tarpininkauja sudarant paskolos sutartį tarp šių įstaigų ir jo surastų klientų.

17 Iš Šeštosios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies, kuri apibrėžia minėtos direktyvos taikymo sritį, išplaukia, kad kiekvienas paslaugos teikimas paprastai turi būti laikomas atskiru ir nepriklausomu ir kad vienos paslaugos teikimas ekonominiu požiūriu neturi būti dirbtinai skaidomas, kad nebūtų pakeistas PVM sistemos funkcionalumas, todėl svarbu išsiaiškinti būdingas aptariamo sandorio dalis, siekiant nustatyti, ar apmokestinamasis asmuo vartotojui, laikomam paprastu vartotoju, suteikia kelias savarankiškas pagrindines paslaugas, ar vieną paslaugą (1999 m. vasario 25 d. Sprendimo *CPP*, C-349/96, Rink. p. I-973, 29 punktas).

18 Šiuo atžvilgiu apie vieną paslaugą kalbama tuomet, kai vienas ar keli elementai turi būti laikomi sudarančiais pagrindinę paslaugą, ir,atvirkščiai, vienas ar keli kiti elementai turi būti laikomi viena ar keliomis papildomomis paslaugomis, kurioms taikomas pagrindinės paslaugos mokestinis režimas. Vieno sudėtinio sandorio atveju paslauga turi būti laikoma papildančia pagrindinę paslaugą, jei klientams ji pati yra ne tikslas, o priemonė geriausiomis sąlygomis naudotis teikėjo teikiama pagrindine paslauga (1998 m. spalio 22 d. Sprendimo *Madgett ir Baldwin*, C-308/96 ir C-94/97, Rink. p. I-6229, 24 punktas ir minėto sprendimo *CPP* 30 punktas).

19 Pagrindinėje byloje, pirma, aplinkybė, kad už DVAG ir jos perįgaliotojo asmens teikiamas paslaugas finansų įstaigos atlygina tik su sąlyga, jog finansų patarėjo rasti ir konsultuoti klientai sudaro paskolos sutartį, leidžia derybų paslaugą vertinti kaip pagrindinę, o konsultavimo paslaugą tik kaip papildomą. Antra, derybos dėl paslaugos atrodo kaip esminė paslauga paskolos gavėjams ir finansų įstaigoms paskolos davėjoms, nes finansų konsultavimo veikla vykdoma tik pradiniu etapu ir apsiriboja pagalba klientui pasirenkant tarp įvairių finansinių produktų, kurie geriausiai pritaikyti jo situacijai ir poreikiams.

20 Todėl į pirmąjį pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad aplinkybė, jog apmokestinamasis asmuo analizuoja paties surastų klientų turtinę situaciją, siekdamas padėti jiems gauti paskolą, nėra kliūtis pripažinti derybų dėl paskolos paslaugos teikimą, kuris atleidžiamas nuo mokesčio pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį, jei atsižvelgiant į minėtus aiškinimo kriterijus minėto apmokestinamojo asmens siūloma derybų dėl paskolos paslauga turi būti laikoma pagrindine paslauga, kurios atžvilgiu finansų konsultavimo paslauga yra papildoma, t. y. pastaroji yra taip pat vertinama mokesčių atžvilgiu kaip ir pirmoji. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nuspręsti, ar taip yra jo nagrinėjamoje pagrindinėje byloje.

Dėl antrojo klausimo

Pradinės pastabos

21 Reikia priminti, kad terminai, vartojami Šeštosios direktyvos 13 straipsnyje nurodytam atleidimui nuo mokesčio apibrėžti, turi būti aiškinami griežtai, nes šis atleidimas yra bendro principo, pagal kurį PVM taikomas kiekvienam mokesčio mokėtojo už atlygį atliekamam paslaugų teikimui, išimtis (1989 m. birželio 15 d. Sprendimo *Stichting Uitvoering Financiële Acties*, 348/87, Rink. p. 1737, 13 punktas ir 1997 m. birželio 5 d. Sprendimo *SDC*, C-2/95, Rink. p. I-3017, 20 punktas).

22 Be to, pagal nusistovėjusią teismų praktiką minėti atleidimo nuo PVM atvejai yra savarankiškos Bendrijų teisės sąvokos, kurių tikslas yra prieštaravimų, taikant PVM reglamentavimą kiekvienoje valstybėje narėje, pašalinimas ir kurias reikia vertinti atsižvelgiant į visą bendros PVM sistemos kontekstą (2001 m. kovo 8 d. Sprendimo *Skandia*, C-240/99, Rink. p. I-1951, 23 punktas ir 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Arthur Andersen*, C-472/03, Rink. p. I-1719, 25 punktas).

23 Terminas „derybos“, esantis Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1–5 papunkčiuose, nėra apibrėžtas šioje direktyvoje. Nepaisant to, Teisingumo Teismas dėl šios nuostatos 5 punkto nusprendė, kad ši sąvoka apima tarpininko, kuris nėra sutarties, susijusios su finansiniu produktu, šalis ir kurio veikla skiriasi nuo įprastų tokių sutarčių šalių sutartinių įsipareigojimų, vykdomą veiklą. Iš tiesų derybų veikla yra vienai sutarties šaliai suteikta paslauga, už kurią ji atlygino kaip už atskirą tarpininkavimo veiklą. Šiuo atžvilgiu tokios veiklos tikslas yra padaryti viską, kas būtina, kad dvi šalys sudarytų sutartį be paties derybininko suinteresuotumo

sutarties turiniu (šiuo klausimu žr. 2001 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *CSC Financial Services*, C-235/00, Rink. p. I-10237, 39 punktą). Kita vertus nėra derybų veiklos, kai viena iš sutarties šalių patiki subrangovui dalį su sutartimi susijusių sandorių (šiuo klausimu žr. minėto sprendimo *CSC Financial Services* 40 punktą).

24 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų žinoti, ar derybų sąvoka Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme reiškia, pirma, kad yra sutartinis ryšys tarp derybų dėl paskolos paslaugos teikėjo ir vienos iš paskolos sutarties šalių, ir, antra, jei atsakymas yra neigiamas, ar reikalaujama tiesioginio kontakto tarp minėto teikėjo ir abiejų paskolos sutarties šalių, kad būtų galima taikyti minėto straipsnio 1 papunktyje numatytą atleidimą nuo mokesčio.

Dėl sutartinio ryšio tarp derybininko ir vienos iš sutarties šalių būtinybės

25 Reikia priminti, kad pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį nuo mokesčio atleisti sandoriai yra apibrėžti pagal teikiamų paslaugų pobūdį, o ne pagal teikiantį paslaugą ar ją gaunantį asmenį. Iš tiesų ši nuostata nenurodo pastarųjų asmenų (pagal analogiją dėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 ir 5 papunkčių žr. minėto sprendimo *SDC* 32 punktą ir dėl šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčio – 2006 m. gegužės 4 d. Sprendimo *Abbey National*, C-169/04, Rink. p. I-4027, 66 punktą).

26 Ši išvada taip pat galioja kalbant apie santykių tarp derybininko ir sutarties šalių pobūdį, nes Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio tekste nėra jokios nuorodos šiuo klausimu.

27 Iš tiesų iš Teisingumo Teismo praktikos išplaukia, kad tam, jog būtų laikomos atleistais nuo mokesčio sandoriais pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punktą, suteiktos paslaugos bendrai vertinamos turi sudaryti atskirą visumą, atliekančią derybų paslaugoms būdingas ir esmines funkcijas (šiuo klausimu dėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunkčio žr. minėto sprendimo *SDC* 66 punktą ir minėto sprendimo *CSC Financial Services* 25 punktą; taip pat dėl šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčio žr. minėto sprendimo *Abbey National* 70 punktą).

28 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad derybų veikla yra tarpininkavimo veikla, kurią, be kita ko, gali sudaryti vienai iš sutarties šalių nurodymas galimybės sudaryti tokią sutartį, sutarties su kita šalimi sudarymas ir derybos kliento vardu ir sąskaita dėl abipusių įsipareigojimų detalių, kai tokios veiklos tikslas yra padaryti viską, kas būtina, kad dvi šalys sudarytų sutartį be paties derybininko suinteresuotumo sutarties turiniu (dėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunkčio žr. minėto sprendimo *CSC Financial Services* 39 punktą).

29 Iš to, kas minėta, išplaukia, kad atleistos nuo mokesčio derybų veiklos Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme pripažinimas nebūtinai priklauso nuo sutartinio ryšio tarp derybų paslaugos teikėjo ir vienos iš paskolos sutarties šalių egzistavimo.

30 Priešingai nei tvirtina Vokietijos vyriausybė, šia išvada neleidžia suabejoti aplinkybė, kad Teisingumo Teismas minėto sprendimo *CSC Financial Services* 39 punkte nurodė, jog derybų veikla yra sutarties šaliai suteikta paslauga, už kurią ji atlygina kaip už atskirą tarpininkavimo veiklą.

31 Iš tiesų pirmiausia minėtoje byloje *CSC Financial Services* nebuvo ginčijamas sutarties tarp paslaugos teikėjo ir gavėjo, atitinkamai tarp *CSC Financial Services Ltd* ir *Sun Alliance Group*, egzistavimo klausimas. Kaip išplaukia iš šio sprendimo 7 punkto, šioje byloje egzistavo toks sutartinis ryšys. Tačiau, nepaisydamas šios aplinkybės ir remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo aplinkybių įvertinimu byloje, Teisingumo Teismas konstatavo, kad atrodė, jog *CSC Financial Services Ltd* vykdė veiklą, panašią į subrangovo, kuriam viena iš sutarties šalių buvo patikėjusi su sutartimi susijusius sandorius, nepatekusius į Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3–5 papunkčių taikymo sritį (minėto sprendimo *CSC Financial Services* 40 punktas). Todėl Teisingumo Teismo išvada, susijusi su paslaugos teikėjo ir gavėjo sutartinio ryšio egzistavimu, neturėjo Teisingumo Teismo argumentų sistemoje tos reikšmės, kurią jai priskiria Vokietijos vyriausybė savo pastabose.

32 Toliau reikia priminti, pirma, kad šioje byloje Teisingumo Teismas, remdamasis minėto sprendimo *SDC* 64 ir 66 punktais, pabrėžė *CSC Financial Services Ltd* veiklos pobūdžio esminę reikšmę sprendžiant, ar ji vykdė pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3–5 papunkčius nuo mokesčio atleistą paslaugos teikimą (minėto sprendimo *CSC Financial Services* 23–28 punktai). Antra, įžangoje į šio sprendimo 39 punktą jis nusprendė, kad nebuvo būtina išnagrinėti tikslios termino „derybos“ apimties.

33 Todėl Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje numatyto atleidimo nuo mokesčio taikymas neturėtų priklausyti nuo sutartinio ryšio tarp derybų paslaugos teikėjo ir vienos paskolos sutarties šalies egzistavimo; jis turi būti įvertintas atsižvelgiant į teikiamos paslaugos pobūdį ir tikslą, kaip yra priminta šio sprendimo 23 punkte.

Dėl tiesioginio kontakto tarp derybininko ir abiejų sutarties šalių būtinybės

34 Reikia pabrėžti, kad Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje iš esmės nedraudžiama, kad derybų veikla būtų sudaryta iš įvairių atskirų paslaugų, kurios šios nuostatos prasme gali atitikti „derybų dėl paskolos" sąvoką ir joms gali būti taikomas joje numatytas atleidimas nuo mokesčio (šiuo klausimu tiek, kiek susiję su Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 3 papunkčiu, žr. minėto sprendimo *SDC* 64 punktą; tiek, kiek susiję su šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 5 papunkčiu – minėto sprendimo *CSC Financial Services* 23 punktą; taip pat tiek, kiek susiję su šios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčiu – minėto sprendimo *Abbey National* 67 punktą).

35 Esant šioms aplinkybėms, iš fiskalinio neutralumo principo išplaukia, kad ūkio subjektai privalo turėti galimybę pasirinkti veiklos organizavimo formą, kuri griežtai ekonominiu požiūriu jiems labiausiai tinka, nerizikuodami, kad jų sandoriams nebus taikomas Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktyje numatytas atleidimas nuo mokesčio (šiuo klausimu tiek, kiek susiję su Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 6 papunkčiu, žr. minėto sprendimo *Abbey National* 68 punktą).

36 Tačiau, kaip buvo priminta šio sprendimo 27 punkte, tam, jog būtų laikoma atleistu nuo mokesčio sandoriu pagal Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punktą, teikėjo suteikta paslauga, vertinama bendrai, turi sudaryti atskirą visumą, atliekančią derybų paslaugoms būdingas ir esmines funkcijas.

37 Todėl šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčiui neprieštarauja tai, kad derybų dėl paskolos paslauga, kaip antai pagrindinėje byloje, yra padalyta į dvi paslaugas, viena teikiama pagrindinio atstovo, t. y. DVAG, vykstant

deryboms su finansinėmis įstaigomis paskolos davėjomis, o antra – jo perįgaliotojo asmens, t. y. ieškovo pagrindinėje byloje, kaip finansų patarėjo, vykstant deryboms su paskolos gavėju.

38 Reikia priminti, kad pagal minėto sprendimo *CSC Financial Services* 39 punktą derybos yra tarpininkavimo veikla, kurią, be kita ko, gali sudaryti vienai iš sutarties šalių nurodymas galimybės sudaryti tokią sutartį, kai tokios veiklos tikslas yra padaryti viską, kas būtina, kad dvi šalys sudarytų sutartį be paties derybininko suinteresuotumo sutarties turiniu. Todėl derybų sąvoka nebūtinai reiškia, kad derybininkas, būdamas pagrindinio atstovo perįgaliotasis asmuo, turi tiesioginį kontaktą su abiem sutarties šalimis tam, kad aptartų sutarties sąlygas, tačiau su sąlyga, kad jo veikla neapsiriboja sandorių, susijusių su sutartimi, sudarymu.

39 Be to, aplinkybė, kad paskolos sutarties sąlygas iš anksto nustatė viena iš sutarties šalių, neužkerta kelio derybų paslaugos teikimui Šeštosios direktyvos 13 straipsnio skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme, nes, kaip yra aišku iš minėto punkto, derybų veikla gali apsiriboti vienai iš sutarties šalių galimybės sudaryti tokią sutartį nurodymu.

40 Todėl į antrąjį pateiktą klausimą reikia atsakyti taip, kad aplinkybė, jog apmokestinamasis asmuo neturi sutartinių santykių su jokia paskolos sutarties, kurią sudarant jis tarpininkauja, šalimi ir neturi tiesioginio kontakto nė su viena iš šių šalių, nekliudo tam, jog minėtas apmokestinamasis asmuo teiktų derybų dėl paskolos paslaugas, atleistas nuo mokesčio Šeštosios direktyvos 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

41 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. **Aplinkybė, kad apmokestinamasis asmuo analizuoja paties surastų klientų turtinę padėtį, siekdamas padėti jiems gauti paskolą, nėra kliūtis pripažinti derybų dėl paskolos paslaugos teikimą, kuris atleidžiamas nuo mokesčio pagal 1977 m. gegužės 17 d. Šeštosios Tarybos direktyvos dėl valstybių narių apyvartos mokesčių įstatymų derinimo – Bendra pridėtinės vertės mokesčio sistema: vienodas vertinimo pagrindas 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunktį, jei atsižvelgiant į minėtus aiškinimo kriterijus minėto apmokestinamojo asmens siūloma derybų dėl paskolos paslauga turi būti laikoma pagrindine paslauga, kurios atžvilgiu finansų konsultavimo paslauga yra papildoma, o dėl to pastaroji taip pat vertinama mokesčių atžvilgiu kaip ir pirmoji. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi nuspręsti, ar taip yra jo nagrinėjamoje pagrindinėje byloje.**

2. **Aplinkybė, jog apmokestinamasis asmuo neturi sutartinių santykių su jokia paskolos sutarties, kurią sudarant jis tarpininkauja, šalimi ir neturi tiesioginio kontakto nė su viena iš šių šalių, nekliudo tam, jog šis apmokestinamasis asmuo teiktų derybų dėl paskolos paslaugas, atleistas nuo mokesčio Šeštosios direktyvos 77/388 13 straipsnio B skirsnio d punkto 1 papunkčio prasme.**

Parašai.